C/2024/6579

12.11.2024

P9_TA(2024)0157

Obecné pokyny pro rozpočet na rok 2025 – oddíl III

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2024 o obecných pokynech pro přípravu rozpočtu na rok 2025 – oddíl III – Komise (2023/2220(BUI))

(C/2024/6579)

Evropský parlament

— s ohledem na článek 314 Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na článek 106a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii,

— s ohledem na revidované nařízení Rady (EU, Euratom) 2024/765 ze dne 29. února 2024, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ([1]) (revize víceletého finančního rámce),

— s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2022/2496 ze dne 15. prosince 2022, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ([2]),

— s ohledem na svůj postoj ze dne 16. prosince 2020 k návrhu nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021 až 2027 ([3]),

— s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ([4]), a na společná prohlášení, na nichž se v této souvislosti dohodly Parlament, Rada a Komise ([5]), jakož i na související jednostranná prohlášení ([6]),

— s ohledem na svou průběžnou zprávu o návrhu revize víceletého finančního rámce na období 2021–2027 v polovině období ([7]),

— s ohledem na svoje usnesení ze dne 27. února 2024 o návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ([8]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 10. května 2023 o dopadu zvýšení výpůjčních nákladů Nástroje Evropské unie na podporu oživení na rozpočet EU na rok 2024 ([9]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2022 o navýšení víceletého finančního rámce na období 2021–2027: odolný rozpočet EU připravený na nové výzvy ([10]),

— s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. května 2022, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (COM(2022)0223),

— s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů ([11]),

([1]) Úř. věst. L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj
([2]) Úř. věst. L 325, 20.12.2022, s. 11.
([3]) Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 240.
([4]) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11.
([5]) Úř. věst. C 444 I, 22.12.2020, s. 4.
([6]) Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 252.
([7]) Úř. věst. C, C/2024/1195, 23.02.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.
([8]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0082.
([9]) Úř. věst. C, C/2023/1084, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1084/oj.
([10]) Úř. věst. C 177, 17.5.2023, s. 115.
([11]) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

— s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie ([12]),

— s ohledem na návrh rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053 o systému vlastních zdrojů Evropské unie, který Komise předložila dne 22. prosince 2021 (COM(2021)0570), a na postoj Parlamentu přijatý dne 23. listopadu 2022 ([13]),

— s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/2094 ze dne 14. prosince 2020, kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi způsobené onemocněním COVID-19 ([14]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie ([15]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640) a své usnesení ze dne 15. ledna 2020, které na toto sdělení reaguje ([16]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 (dále jen „evropský právní rámec pro klima“),

— s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP21) v Paříži (dále jen „Pařížská dohoda“),

— s ohledem na interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv ze dne 13. prosince 2017 ([17]) a na své usnesení ze dne 19. ledna 2017 na toto téma ([18]), na akční plán Komise ze dne 4. března 2021 pro provádění evropského pilíře sociálních práv a na Portské prohlášení věnované sociálním otázkám, které bylo přijato členy Evropské rady v květnu 2021,

— s ohledem na strategii EU pro rovnost žen a mužů 2020–2025,

— s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora nazvanou „Začleňování genderového hlediska do rozpočtu EU: čas změnit slova v činy“, 2021

— s ohledem na cíle udržitelného rozvoje Organizace spojených národů,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. února 2023 nazvané „Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“ (COM(2023)0062),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 ([19]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/792 ze dne 29. února 2024 o zřízení Nástroje pro Ukrajinu ([20]),

— s ohledem na souhrnný rozpočet Evropské unie na rozpočtový rok 2024 ([21]) a na společná prohlášení Parlamentu, Rady a Komise, jež jsou k němu připojena,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 12. března 2024 o rozpočtových pokynech pro rok 2025 (6195/2024),

— s ohledem na článek 93 jednacího řádu,

([12]) Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.
([13]) Úř. věst. C 167, 11.5.2023, s. 162.
([14]) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 23.
([15]) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.
([16]) Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.
([17]) Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10.
([18]) Úř. věst. C 242, 10.7.2018, s. 24.
([19]) Úř. věst. L, 2024/795, 29.02.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([20]) Úř. věst. L, 2024/792, 29.02.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([21]) Úř. věst. L 207, 22.2.2024, s. 1.

— s ohledem na dopisy Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro rozvoj, Výboru pro rozpočtovou kontrolu, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro dopravu a cestovní ruch, Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova, Výboru pro kulturu a vzdělávání, Výboru pro ústavní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,

— s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru (A9-0068/2024),

Rozpočet EU na rok 2025 zaměřený na občany: investice speciálně určené na zlepšení života lidí a posílení konkurenceschopnosti Unie

1. trvá na tom, že v dobách geopolitických a institucionálních změn, finančního tlaku, změny klimatu a společenských výzev představuje spolehlivý, silný a flexibilní rozpočet EU zaměřený na investice i nadále důležitý nástroj provádění politiky Unie a má zásadní význam pro schopnost reagovat na rostoucí potřeby občanů, přičemž při ekologické a digitální transformaci nesmí nikdo zůstat opomenut, a je velmi důležitý také pro to, aby lidé mohli žít v prosperujícím a bezpečném prostředí, a pro posílení konkurenceschopnosti hospodářství EU;

2. poukazuje na složité okolnosti sestavování rozpočtu na rok 2025, které probíhá v době vysokého mezinárodního napětí a nejistot a také v roce voleb, během něhož budou muset Parlament i Komise řídit předání legislativní činnosti; je si plně vědom tíživých, ale zároveň nevyhnutelných časových omezení a vyzývá všechny aktéry, aby jednali konstruktivně a snažili se tato omezení respektovat;

3. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že se Radě nepodařilo dosáhnout dohody o revizi víceletého finančního rámce (VFR) do konce roku 2023; konstatuje proto, že musel zahájit rozpočtový proces v situaci, kdy neměl jistotu v několika klíčových bodech finančního plánování na rok 2025, a dobře si uvědomuje, že stropy VFR mají bohužel velmi těsná a v některých případech záporná rozpětí;

4. domnívá se, že výsledek revize VFR je nižší než původní ambice EP; zdůrazňuje, že revize nařízení o VFR je základním předpokladem toho, aby byla zajištěna střednědobá finanční podpora Ukrajiny, aby bylo možné posílit financování cílených politických priorit, včetně podpory strategické autonomie EU, a zachovat programy Unie a pružnost rozpočtu s ohledem na úrokové sazby, které jsou vyšší, než se předpokládalo, a zvyšují tudíž plánované výpůjční náklady Unie; konstatuje, že roční rozpočtový proces pro rok 2025 bude prvním procesem založeným výhradně na revidovaném nařízení o VFR;

5. připomíná, že společné prohlášení, na němž se dohodly všechny tři orgány v rámci dohody o VFR z roku 2020, podle níž výdaje na pokrytí nákladů na financování NGEU „směřují k neomezování programů a finančních prostředků“, stále platí a slouží jako referenční bod pro rozpočtový orgán, zejména pro mobilizaci nástroje EURI k pokrytí alespoň části deficitu výpůjčních nákladů NGEU; má proto v úmyslu zajistit, aby všechny programy byly řádně financovány a aby byla v celém ročním rozpočtovém procesu zachována flexibilita rozpočtu a jeho schopnost reagovat; trvá na tom, že je třeba, aby Komise včas poskytovala spolehlivé a přesné informace o výpůjčních nákladech nástroje NGEU a o očekávaném vyplácení prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost v průběhu celého rozpočtového procesu;

6. vyzývá Radu a Komisi, aby v plné míře uplatňovaly nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie; zdůrazňuje zejména, že dodržování zásad právního státu je základním předpokladem pro přístup k finančním prostředkům EU; zdůrazňuje, že finanční prostředky nelze vyplatit, pokud členské státy nesplní všechny příslušné požadavky; opakuje, že systémové problémy v oblasti právního státu, jako je porušení zásady dělby moci nebo nedávné pokusy některých členských států napadat nezávislost soudnictví, představují jasná rizika pro finanční zájmy EU a ochranu rozpočtu EU, a vyzývá Komisi, aby nedovolila zhoršování výsledků v oblasti právního státu; opakuje svou výzvu Komisi, aby urychleně zajistila, aby se pozastavené finanční prostředky EU dostaly k občanům, podnikům, regionálním a místním orgánům, nevládním organizacím a veškerým dalším příslušným zúčastněným stranám prostřednictvím místních vlád a organizací občanské společnosti, v souladu s mechanismem podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;

7. zdůrazňuje, že splácení výpůjčních nákladů Nástroje Evropské unie na podporu oživení (EURI) je právní povinností EU a že jde o mandatorní výdaj v rozpočtu EU; konstatuje, že výpůjční náklady závisí na tempu vyplácení prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost a na proměnlivých výnosech dluhopisů na trhu, a jsou proto ze své podstaty nepředvídatelné a kolísavé; připomíná své stanovisko, že výpůjční náklady nástroje EURI měly být zařazeny pod zvláštní nástroj EURI nad rámec stropů VFR, což by umožnilo obnovit určitou rezervu v okruhu 2b a ochránit rozpočtový prostor v nástroji pružnosti a nástroji jediného rozpětí; bude usilovat o zajištění toho, aby uplatňování kaskádového mechanismu EURI v revidovaném VFR nevedlo k ujednáním, která způsobí nepřiměřené vedlejší škody na straně plánovaných výdajů nebo dostupných prostředků v rámci netematických zvláštních nástrojů;

8. připomíná, že evropské hospodářství má podle prognóz ([22]) před sebou období velmi mírného růstu (0,9 % v roce 2024 a 1,7 % v roce 2025) s tím, že inflace by se měla držet výrazně nad hodnotou 2 %, která se používá jako automatický deflátor pro VFR (3,0 % v roce 2024 a 2,5 % v roce 2025); je si vědom toho, že tento vývoj znamená pokračující ztrátu kupní síly pro rozpočet, který musí zůstat v rovnováze a který je zastropován absolutními částkami; zdůrazňuje, že v posledních letech byla sazba uplatňovaná na vlastní zdroje z hrubého národního důchodu (HND) velmi nízká (0,46 % v návrhu rozpočtu na rok 2024), což bylo důsledkem kombinovaného účinku inflace, malého objemu prostředků na platby a vyšších příjmů z některých jiných vlastních zdrojů; připomíná svůj postoj, že slevy a jiné opravné mechanismy by měly být trvale zrušeny a že než k tomu dojde, mělo by hrubé snížení vnitrostátních příspěvků založených na HND podléhat pevnému deflátoru ve výši až 2 % ročně;

9. vyjadřuje politování nad tím, že nepostupuje jednání Rady o reformě systému vlastních zdrojů; připomíná svůj postoj k pozměněným návrhům Komise, který podporuje zavedení nových vlastních zdrojů; domnívá se, že zavedení nových skutečných zdrojů příjmů v souladu s plánem, který je součástí interinstitucionální dohody, by pomohlo pokrýt zvýšenou rozpočtovou zátěž vyplývající z půjček v rámci nástroje NextGenerationEU, a ochránit tak nástroje rozpětí a flexibility, což by ve výsledku usnadnilo rozpočtové rozhodování o nepředvídaných potřebách, jakož i nové iniciativy v oblasti strategických prognóz; dále naléhavě vyzývá Komisi, aby pokračovala v úsilí o nalezení nových a pokud možno skutečných vlastních zdrojů a dalších zdrojů příjmů pro rozpočet Unie nad rámec interinstitucionální dohody;

10. vyjadřuje politování nad tím, že schopnost reagovat na nepředvídané události nebo zahájit nové iniciativy je vážně ovlivněna nedostatkem rozpočtových prostředků, a má v úmyslu tuto situaci co nejvíce napravit, rovněž s ohledem na zvýšená očekávání občanů EU; připomíná, že je třeba vytvořit nový zvláštní nástroj nad rámec stropů VFR, aby se rozpočet EU mohl lépe přizpůsobovat krizím a jejich sociálním a hospodářským dopadům a byl na ně schopen rychle reagovat;

11. navzdory všem těmto omezením je rozhodnut zachovat soudržný a jednotný postoj, který odráží stanovené politické priority a institucionální zájmy, včetně posilování konkurenceschopnosti Unie, snižování strategických závislostí, urychlování zavádění čisté energie, zajištění dosažení cílů Unie v oblasti zohledňování problematiky klimatu a biologické rozmanitosti, rozšiřování jejích bezpečnostních a obranných schopností, jakož i přispívání k zelené a digitální transformaci při minimalizaci negativních aspektů stěžejních programů a maximalizaci vedlejších přínosů hospodářského růstu pro všechny lidi v EU;

Spravedlivý, vyvážený a inkluzivní rozpočet, který nabízí lepší příležitosti pro všechny občany EU a zajišťuje hospodářský růst

12. konstatuje, že cenově dostupné bydlení a společenská soudržnost představují přetrvávající problémy, kterým čelí všechny členské státy EU a jejich regiony, a připomíná v tomto ohledu úlohu vysoce kvalitních a dostupných veřejných služeb; vyjadřuje své přání, aby kdykoli je to vhodné a v souladu s příslušnými kritérii způsobilosti, byla posílena inkluzivnost a dostupnost financování a aby se maximalizovaly možnosti financování využitím stávajících finančních prostředků; domnívá se, že sociální rozměr výdajů EU, který je nezbytným předpokladem jejich legitimity, by měl zůstat významným průřezovým kritériem ve všech oblastech politiky;

([22]) Evropská komise, „Winter 2024 Economic Forecast: A delayed rebound in growth amid faster easing of inflation“, 2023.

13. poukazuje na to, že rozpočet EU je především investiční nástroj, který má pákový efekt a je schopen podporovat cíle Unie a tvorbu jejích politik, doplňuje politiky členských států, a umožňuje tak reagovat na potřeby všech lidí v EU; připomíná význam Nástroje pro oživení a odolnost pro zvyšování odolnosti Unie a zmírňování sociálně-ekonomických dopadů minulých a probíhajících krizí; domnívá se, že pro zajištění toho, aby prostředky pocházející z těchto dvou nejvýznamnějších zdrojů financování EU byly vynakládány účinně a bez dalšího prodlení, musí být učiněno maximum;

14. je pevně odhodlán využívat rozpočtu EU k dosahování hmatatelných a viditelných výsledků pro občany i pro hospodářství v rámci jednotného trhu a pro dosažení cílů Zelené dohody tím, že podpoří tvorbu kvalitních pracovních míst ve špičkových odvětvích a zajistí, aby trh práce obstál i v budoucnu, a to prostřednictvím rozvoje dovedností a programů na podporu talentů, bojem proti nezaměstnanosti, posílením evropské konkurenceschopnosti a zvyšováním obranné připravenosti Unie; domnívá se, že technologická autonomie a udržitelný růst jsou klíčem k dosažení dlouhodobých cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu; opakuje svou výzvu k zachování odpovídajících finančních prostředků na podporu malých a středních podniků, které jsou páteří evropského hospodářství, začínajících podniků a mladých lidí, zemědělců, učitelů a pracovníků v dopravě; zdůrazňuje, že je třeba dále zlepšovat energetickou a dopravní infrastrukturu, investovat do modernizace veřejných zdravotnických a sociálních služeb, sociální a územní soudržnosti a začleňování a do podpory zranitelných, odlehlých a venkovských komunit, včetně inteligentních vesnic; poukazuje na to, že rozpočet musí zajistit ekologickou transformaci a zároveň podporovat kvalitní zemědělství a zajistit přístup ke kvalitní zdravotní péči a vzdělání;

15. zdůrazňuje významný dopad výzkumu a inovací na konkurenceschopnost, dlouhodobý růst a zaměstnanost v Evropské unii; připomíná dlouhodobou iniciativu ke zvýšení intenzity investic EU do výzkumu a vývoje na 3 % HDP; uznává, že existuje rozdíl mezi cílem a skutečně poskytnutými finančními prostředky; zdůrazňuje, že vedoucí postavení Evropy v oblasti technologií má zásadní význam pro provádění Zelené dohody a zdravotní unie, neboť vytváří v Unii v rámci celého hodnotového řetězce vysoce kvalifikovaná pracovní místa a posiluje excelenci výzkumu a inovací v Unii; je hluboce znepokojen tím, že dostupnými finančními prostředky lze podpořit pouze zlomek všech podaných žádostí, a když programy obdrží mnohem více žádostí, než je možné financovat, odcházejí výzkumní pracovníci z Unie do konkurenčních regionů světa;

16. zdůrazňuje, že je třeba zajistit udržitelná a dlouhodobá řešení, aby bylo možné úspěšně bojovat proti strukturálním demografickým výzvám a zmírnit odliv mozků z méně rozvinutých regionů a měst EU; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí finanční zdroje na oživení regionů, které se potýkají s vylidňováním, a to prostřednictvím investic do sociálních a demografických politik, které podporují rodiny a poskytují stárnoucí evropské populaci vhodnou podporu k zajištění přístupu ke zdravotní péči, mobilitě a veřejným službám;

17. považuje za důležité, aby prostřednictvím programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity bylo uvolněno co nejvíce finančních prostředků na podporu učení a podnikání, zlepšování dovedností, formálního, neformálního a informálního vzdělávání a zaměstnatelnosti mladých lidí a na podporu sociálního začleňování; opakuje, že je třeba zajistit, aby oba programy zaručovaly rovné příležitosti, se zvláštním zaměřením na osoby ze znevýhodněného prostředí v celé EU a přidružených zemích; i nadále zastává názor, že granty na mobilitu v rámci programu Erasmus+ musí být dále podporovány s cílem pokrýt zvýšení životních nákladů a zajistit dostupnost, rovné příležitosti a inkluzivní účast, zejména zvýšením minimální výše grantu na účastníka na odpovídající úroveň;

18. zdůrazňuje význam provádění evropského pilíře sociálních práv a vyzývá Komisi, aby v příštím programovém období začala uvažovat o metodice sledování sociálních výdajů v rozpočtu EU; zdůrazňuje, že rozpočet EU zásadní měrou přispívá na iniciativy, které napomáhají sociálnímu dialogu, posilují místní a regionální sociální opatření a zajišťují všeobecný přístup k základním životně důležitým službám; opakuje, že je třeba vytvořit evropskou strategii pro seniory, která by zahrnovala konkrétní opatření pro boj proti marginalizaci, osamělosti a izolaci; dále připomíná, že je třeba plně provádět strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 s cílem zlepšit jejich životní podmínky v Unii; poukazuje na případy evropských dopravců, kteří se ve všech členských státech potýkají s těžkostmi od rostoucích nákladů až po nedostatek kapacit, a na potřebu flexibility a lepších pracovních podmínek; zdůrazňuje, že je třeba posílit stávající pravidla pro jejich ochranu a přiřadit dodatečné zdroje na sledování jejich pracovních podmínek ve všech členských státech; v této souvislosti zdůrazňuje přínosy vývoje nástrojů IT na úrovni EU, které pomáhají zlepšovat provádění byrokratických požadavků a standardizaci certifikátů;

19. vyzývá Komisi a členské státy, aby vyčlenily odpovídající zdroje na účinné provádění pravidel EU pro koordinaci sociálního zabezpečení s cílem usnadnit mobilitu pracovních sil a usnadnit převod dávek sociálního zabezpečení; vyzývá k tomu, aby finanční prostředky EU byly v zájmu zajištění spravedlivé mobility pracovních sil použity na rozvoj elektronického systému výměny informací o sociálním zabezpečení a na podporu další digitalizace systémů sociálního zabezpečení;

20. bere na vědomí, že technologie a umělá inteligence rychle mění pracovní prostředí; zdůrazňuje, že důvěryhodné technologie umělé inteligence zaměřené na člověka mohou přispět k hospodářskému růstu Evropy a zároveň zlepšit životy občanů v řadě oblastí, jako je zdravotnictví, zemědělství, energetika, doprava a bezpečnost; požaduje, aby se to odrazilo v programech a politikách EU tím, že se finanční zdroje přidělí odpovídajícím způsobem; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit základní digitální dovednosti občanů tak, aby odpovídaly potřebám podniků a aby byli občané schopni se vypořádat s dezinformacemi; podporuje opatření EU, která koordinovaným způsobem doplňují vnitrostátní strategie zaměstnanosti pro přeměnu pracovních míst a mobilitu na úrovni EU a využívají potenciál těchto změn pro prosperující a přizpůsobivou pracovní sílu, a to i prostřednictvím podpory rekvalifikace a mobility pracovních míst, čímž se zajistí hladký přechod do nových a vznikajících pracovních odvětví;

21. je znepokojen rostoucím počtem extrémních povětrnostních jevů, jako jsou rozsáhlé požáry, povodně a další přírodní katastrofy spojené se zhoršující se změnou klimatu v celé Evropě; zdůrazňuje, že je třeba zajistit dostatečné financování mechanismu civilní ochrany EU, a vyzývá k větší konsolidaci kapacit EU pro reakci na mimořádné situace prostřednictvím posílení společných lékařských a záchranných týmů; vyzývá Komisi, aby zajistila, že zdroje budou moci být rychle uvolněny i prostřednictvím FSEU a rezervy na pomoc při mimořádných událostech;

22. zdůrazňuje, že je důležité vyčlenit odpovídající finanční prostředky na činnosti stanovené v nařízení o programu EU4Health; uznává, že cena léčivých přípravků a zdravotnických technologií má zásadní dopad na to, zda je mohou pacienti využívat; zdůrazňuje, že cenově dostupné náklady na léky představují skutečnou překážku pro léčbu, a vyzývá k zavedení konkrétních opatření k řešení tohoto problému; vyzývá v této souvislosti k lepší koordinaci na úrovni EU a ke společnému zadávání veřejných zakázek na léčivé přípravky s cílem snížit náklady; zdůrazňuje, že je důležité bojovat proti dětským nemocem se zvláštním zaměřením na vzácná onemocnění; zdůrazňuje zejména význam plánu boje proti rakovině; vyzývá k vytvoření ambiciózního rozpočtu klastru „zdraví“ v rámci programu Horizont Evropa s cílem zajistit, aby EU mohla účinně reagovat na budoucí zdravotní krize, aby se posílily systémy zdravotní péče a aby se zlepšilo fyzické a duševní zdraví lidí tím, že se zdravotní péče stane cenově dostupnější a přístupnější; je si vědom toho, že nejčastější příčinou úmrtí jsou v EU i nadále kardiovaskulární onemocnění; domnívá se, že klíčem k řešení problému kardiovaskulárních onemocnění jsou investice do opatření zaměřených na personalizovanou medicínu a elektronické zdravotnictví, neboť se díky nim zvýší standardy prevence a léčby a umožní se rovný přístup ke zdravotní péči pro všechny občany; zdůrazňuje, že je třeba zabránit nedostatku léčivých přípravků, kterému v posledních letech čelily některé členské státy; uznává, že je třeba snížit nerovnosti v oblasti zdraví, aby byly zajištěny spravedlivé zdravotní podmínky pro všechny ženy, včetně přístupu k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví, a připomíná, že je nezbytné, aby zdraví žen zůstalo politickou a výzkumnou prioritou;

23. připomíná, že je třeba řešit nedostatek dovedností, otázku odlivu mozků a korelaci mezi potřebami trhu a dovednostmi, v neposlední řadě s ohledem na situaci v různých regionech EU; domnívá se, že má-li být pracovní síla EU i v budoucnu konkurenceschopná, je nezbytné vymezit klíčové oblasti odborné přípravy a rekvalifikace, zejména pokud jde o ekologické a digitální dovednosti; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí další investice do modernizace vzdělávacích systémů Unie a vytvoření programů na podporu talentů a pobídek pro mladé podnikatele; vyzývá k urychlení provádění iniciativ Evropského roku dovedností a Evropského prostoru vzdělávání; vyzývá Komisi, aby urychleně přijala řešení, která byla během Evropského roku dovedností označena za klíčová, a zdůrazňuje potřebu lepší spolupráce s podniky, včetně ověřování dopadu předpisů EU na mladé lidi a zákazu neplacených stáží; v návaznosti na doporučení přijatá na Konferenci o budoucnosti Evropy připomíná, že je důležité vytvořit evropský vzdělávací plán s finančními zdroji na podporu kvalitního vzdělávání a odborné přípravy učitelů a na snížení míry předčasného ukončování školní docházky;

24. zdůrazňuje přidanou hodnotu programů financování v oblasti demokracie, práv a hodnot a připomíná význam, který má rozpočet EU při prosazování evropských hodnot zakotvených v článku 2 SEU, kultury a práv občanů, při budování odolných společenství a při podpoře klíčových zásad demokracie, právního státu, solidarity, inkluzivity, spravedlnosti, nediskriminace a rovnosti, včetně rovnosti žen a mužů; přeje si, aby byly posíleny příslušné rozpočtové položky a orgány s cílem řešit polarizaci společnosti, nárůst politického extremismu, nízkou důvěru v instituce, podporovat participativní demokracii, prosazovat základní práva, předcházet zhoršování stavu demokracie, narušování právního státu, zmenšování prostoru pro organizace občanské společnosti působící v této oblasti na místní, vnitrostátní a unijní úrovni, a řešit instrumentalizaci euroskepticismu; vyzývá k zajištění dostatečných finančních prostředků EU pro program Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV), zdůrazňuje hodnotnou činnost uskutečňovanou v rámci složky Hodnoty Unie, která poskytuje přímé financování organizacím občanské společnosti, jakož i v rámci složky Daphne a složky Rovnost a práva; opakuje, že je třeba vyčlenit nezbytné zdroje na boj proti genderově podmíněnému násilí a na podporu práv a přístupu k bezpečným službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, k organizacím pro práva žen, jakož i k iniciativám a orgánům EU zaměřeným na boj proti diskriminaci žen; vyzývá Komisi, aby usnadnila přístup k programu CERV a zajistila transparentnost a flexibilitu v procesu přerozdělování grantů místním organizacím subjekty v členských státech, aby se zajistilo, že se finanční prostředky dostanou k těm, kdo pracují nejblíže občanům;

25. vyzývá Komisi, aby zvýšila podporu Unie zaměřenou na ochranu občanů, menšin a náboženských komunit a veřejných prostor proti teroristickým hrozbám, na boj proti radikalizaci a teroristickému obsahu on-line i na boj proti stále častějším nenávistným verbálním projevům, antisemitismu, nenávisti vůči muslimům a rasismu v Evropě a ve světě;

26. zdůrazňuje stále větší hrozby a nebezpečí vyplývající z organizovaných a cílených dezinformačních kampaní, které proti Evropské unii vedou zahraniční subjekty; požaduje finanční prostředky pro program Horizont Evropa a činnosti pod vedením Komise a ESVČ s cílem bojovat proti šíření dezinformací ve velkém měřítku a vyvinout účinnější protiopatření; vyzývá Unii a členské státy, aby využívaly finanční prostředky EU na činnosti zaměřené na zvyšování mediální gramotnosti občanů; vyzývá k posílení financování určeného na boj proti nenávistným verbálním projevům a teroristickému obsahu on-line; zdůrazňuje, že je třeba prostřednictvím přiměřených zdrojů posilovat svobodu novinářů a pluralismus médií, a to v souladu s příslušnými právními předpisy, a podporovat novináře, včetně investigativních novinářů, obránce lidských práv a členy občanské společnosti, kteří čelí odvetným opatřením, jako jsou strategické žaloby proti účasti veřejnosti; vyzývá k náležité podpoře kulturního odvětví, včetně podpory přeshraničního šíření evropských filmů, hudby a videoher; vyzývá proto k posílenému financování programu Kreativní Evropa;

Rozpočet, který plní strategické priority

27. zdůrazňuje, že je důležité snížit strategickou závislost Unie v klíčových odvětvích; vítá nové nařízení o platformě STEP, poukazuje však na to, že na investiční potřeby strategických průmyslových odvětví je třeba reagovat strukturálně, aby se usnadnily identifikace, vývoj a šíření průlomových technologií; vyjadřuje politování nad tím, že stávající úroveň financování programu Horizont Evropa je v tomto ohledu nedostačující, a vyzývá k navýšení finančních prostředků pro tento program a další klíčové programy Unie v této oblasti, jako je Invest EU, aby bylo možné dosáhnout cíle otevřené strategické autonomie; domnívá se, že závislost EU na dodávkách surovin je stále vážnějším důvodem k obavám; vyzývá k dalším investicím EU do budování otevřené strategické autonomie prostřednictvím rychlejšího zavádění obnovitelných zdrojů energie, urychlení povolovacích postupů a dekarbonizace budov, zajištění přístupu ke kritickým surovinám a rozvoje odolných hodnotových řetězců zejména v klíčových oblastech, jako je zdravotnictví a obrana; požaduje odpovídající financování s cílem zajistit nepřetržitý rozvoj stávajících evropských stěžejních programů v odvětví vesmíru, včetně programu Copernicus, Galileo/EGNOS, evropské iniciativy v oblasti družicové komunikace (GOVSATCOM) a získávání poznatků o situaci ve vesmíru (SSA);

28. zdůrazňuje, že digitální transformace nabízí řadu příležitostí ke zlepšování digitální infrastruktury a konektivity a k rozvoji digitálních dovedností; poukazuje v tomto ohledu na význam programu Digitální Evropa, Nástroje pro propojení Evropy v oblasti digitálních technologií i akčního plánu digitálního vzdělávání; znovu opakuje, že je třeba zavést vzdělávací program zaměřený na umělou inteligenci, kódování a robotiku určený pro učitele a studenty a financovaný z příslušných programů; zdůrazňuje, že rozpočet EU musí odpovídajícím způsobem podporovat etické a nediskriminační využívání umělé inteligence, zejména v odvětví vzdělávání a kultury; připomíná, že je třeba, aby programy financované EU dále investovaly do zlepšování digitální gramotnosti ve společnosti a do odstraňování digitální propasti, včetně digitální propasti mezi ženami a muži, do vzdělávání a celoživotního učení;

29. zdůrazňuje, že rozpočet EU má zásadní význam pro plnění Zelené dohody pro Evropu a řešení změny klimatu snižováním emisí, širším využíváním energie z obnovitelných zdrojů, budováním oběhového hospodářství, ochranou ekosystémů a zvrácením znepokojivého trendu úbytku biologické rozmanitosti, a to při současné ochraně konkurenceschopnosti a vytváření zelených pracovních míst, jakož i růstu v EU; zdůrazňuje ústřední význam programu LIFE pro plnění cílů Zelené dohody pro Evropu a dosažení cíle Unie v oblasti klimatické neutrality, v souladu s právními předpisy EU v oblasti klimatu a Pařížskou dohodou; je hluboce znepokojen závažnými dopady změny klimatu, a to i v podobě nedostatku vody;

30. zdůrazňuje, že z důvodu obav ohledně bezpečnosti dodávek energie a vysokých cen energie se otázka energetické chudoby stává zásadním problémem, který představuje výzvu pro evropský průmysl, zejména pro malé a střední podniky; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba posílit investice EU do probíhajícího přechodu EU ke klimatické neutralitě, včetně investic do energetické účinnosti, výzkumu a inovací v oblasti udržitelných nízkouhlíkových a bezuhlíkových technologií, a to zejména v oblastech, které pozitivně ovlivňují snižování životních nákladů domácností, jako je zlepšování energetické účinnosti budov a využívání obnovitelných zdrojů energie; bere na vědomí obrovské investiční potřeby spojené s dekarbonizací dopravy a pokračující růst cen stavebního materiálu a surovin; uznává strategickou hodnotu rozšíření sítě TEN-T směrem k východnímu sousedství a lepšího propojení se strategickými partnery EU; poukazuje na význam dopravní sekce Nástroje pro propojení Evropy a na pozitivní úlohu, kterou hraje při plnění cílů Zelené dohody a při přechodu na čistou energii;

31. zdůrazňuje, že rozpočet na rok 2025 musí být v souladu s cíli politik Unie a s jejími mezinárodními závazky; zdůrazňuje, že je třeba neustále pracovat na plnění cílů v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti, pokud jde o rozpočtové výdaje Unie stanovené v interinstitucionální dohodě, a to v rámci širšího cíle, který spočívá v zajištění klimatické neutrality Unie nejpozději do roku 2050; připomíná ustanovení interinstitucionální dohody týkající se určení příslušných opatření, která mají být přijata, pokud pravidelné hodnocení ukáže, že při plnění vytyčených cílů nebylo dosaženo dostatečného pokroku; je znepokojen hodnocením Komise, z něhož vyplývá, že cíle 10 % výdajů na činnosti související s biologickou rozmanitostí v letech 2026 a 2027 nebude s největší pravděpodobností dosaženo a že neexistuje jasná cesta k dosažení dohodnutých cílů; vyzývá Komisi, aby sledovala uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ a aby v případě potřeby přijala nezbytná nápravná opatření;

32. podtrhuje význam Evropské městské iniciativy i dostatečného financování této iniciativy v zájmu dosažení všech jejích cílů; vyzývá k přímějšímu financování místních orgánů s cílem posílit vytváření jejich kapacit, technickou podporu a výměnu osvědčených postupů; vyzývá k navýšení zdrojů příslušných agentur, neboť jejich zdroje musí odpovídat pracovní zátěži vyplývající z agendy Zelené dohody pro Evropu, zejména balíčku „Fit for 55“;

33. zdůrazňuje zásadní přínos zemědělců a rybářů pro společnost a poukazuje proto na ústřední význam společné zemědělské politiky (SZP) a společné rybářské politiky pro zabezpečení potravin a větší nezávislost EU v produkci kvalitních potravin; zdůrazňuje, že SZP hraje podstatnou roli, pokud jde o zajištění udržitelných a důstojných příjmů zemědělců v EU, zejména drobných a mladých zemědělců; vyzývá k přijetí konkrétních opatření, která by řešila základní příčiny nespokojenosti zemědělců v celé EU, a zejména vyzývá k zajištění okamžitých zdrojů a opatření, která by zemědělcům pomohla vyrovnat se s dopadem inflace, nákladů na pohonné hmoty, nových výrobních norem a změn na světovém trhu s potravinami; zdůrazňuje, že je třeba pomoci novým a mladým zemědělcům, a zajistit tak generační obměnu a zároveň s tím řešit i nedostatek pracovních sil a dovedností v zemědělsko-potravinářském odvětví; poukazuje na to, že evropští zemědělci čelí řadě potíží, zejména nadměrné byrokratické a administrativní zátěži, rostoucímu překrývání právních předpisů, nedostatku v různých oblastech a náročným pracovním podmínkám; zdůrazňuje, že je třeba zavést konkrétní podpůrná opatření, aby bylo možné lépe řešit dopady stále častějších a intenzivnějších povodní, sucha a požárů na různá zemědělská odvětví; vyzývá k zajištění odpovídajících příjmů všech pracovníků v zemědělství; zdůrazňuje, že je nutné náležitě podporovat výzkum a inovace a dodržování pracovních norem, jakož i odpovídajícím způsobem investovat do zajištění alternativních zdrojů příjmů a usnadnění přechodu k udržitelnějšímu a cenově dostupnějšímu potravinovému systému, především prostřednictvím inovací, a současně je nutné zachovat příjmy zemědělců a zabránit situaci, kdy evropští zemědělci čelí nekalé hospodářské soutěži s dováženými produkty, které nesplňují naše normy; očekává strategický dialog o budoucnosti zemědělství, v jehož rámci by se řešily všechny relevantní otázky, včetně preventivních aspektů;

34. opakuje, že všechny programy, politiky a činnosti EU by měly být prováděny takovým způsobem, aby při plnění jejich cílů byla podporována rovnost žen a mužů; v této souvislosti oceňuje práci Komise na genderovém rozpočtování a zdůrazňuje, že je nutné více propracovat její metodiku sledování genderové rovnosti, aby bylo možné měřit dopad výdajů Unie na genderovou rovnost, jak je stanoveno v interinstitucionální dohodě; vyzývá Komisi, aby prezentovala výsledky této metodiky aplikované na rozpočet na rok 2025 a doložila je systematickým shromažďováním, vykazováním a hodnocením údajů členěných podle pohlaví;

Rozpočet pro budoucnost v měnícím se světě

35. znovu opakuje, že je třeba uplatňovat migrační a azylovou politiku založenou na solidaritě, sdílené odpovědnosti a dodržování lidských práv v souladu s hodnotami a mezinárodními závazky Unie; zdůrazňuje, že účinná, humánní a spravedlivá správa a ochrana vnějších hranic Unie má klíčový význam pro zajištění bezpečnosti Unie, zaručení hladkého a účinného provádění migrační a azylové politiky Unie zejména s cílem připravit vstup v platnost nového paktu o migraci a azylu, a to i pokud jde o účinné, bezpečné a důstojné postupy přijímání, integrace, navracení a zpětného přebírání osob; zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou v tomto ohledu hraje Azylový, migrační a integrační fond a Nástroj pro správu hranic a víza; připomíná, že je třeba zachovat volný pohyb osob v rámci Unie; připomíná, že do března 2024 se k evropskému schengenskému prostoru, který umožňuje volně cestovat přes vnitřní hranice Unie, připojí Rumunsko a Bulharsko, a opakuje, že je důležité urychleně dokončit a zprovoznit veškeré přístupové komunikace, včetně pozemních a vlakových spojení; bude usilovat o maximální rozpětí pro tyto účely v rámci rozpočtu na rok 2025; domnívá se, že EU musí úzce spolupracovat se svými sousedy a třetími zeměmi, které jsou zeměmi původu a tranzitu, aby podpořila stabilní, udržitelný a inkluzivní rozvoj, řešila základní příčiny migrace, a předcházela tak nelegální migraci a chránila zranitelné osoby před sítěmi převaděčů a obchodníků s lidmi, jakož i před smrtí na moři; zdůrazňuje zejména nárůst povinností agentur odpovědných za ostrahu a správu hranic, podporu poskytovanou členským státům při plnění jejich úkolů v rámci společného evropského azylového systému a dodržování základních práv; zdůrazňuje, že všechny agentury působící v oblasti bezpečnosti, spravedlnosti, prosazování práva, azylu, migrace a správy hranic potřebují k plnění svého mandátu odpovídající financování, personální zajištění a odbornou přípravu zaměstnanců; připomíná zvláštní důraz na přesné zavádění a správu rozsáhlých informačních systémů EU, které přispívají k bezpečnostní situaci v Unii;

36. zdůrazňuje, že bezpečnostní prostředí v sousedství EU je i nadále velmi nestabilní; nadále klade velký důraz na evropské bezpečnostní a obranné schopnosti, aby bylo možné lépe reagovat na bezprecedentní geopolitické výzvy; domnívá se, že rozpočet EU má pro společnou obrannou strategii EU a posílenou bezpečnostní a obrannou koordinaci mezi členskými státy zásadní význam; přeje si posílit své nejúspěšnější a nejrelevantnější programy, jako je Evropský obranný fond a jeho agentury, a upevnit tak evropskou svrchovanost; rád by poukázal na součinnost a účinnost investic do obrany na úrovni EU, zejména v oblasti vojenské mobility, ochrany a interoperability infrastruktury; zdůrazňuje, že je nezbytné řešit otázky, jako jsou dezinformace, které představují rostoucí politickou a bezpečnostní výzvu, zejména v návaznosti na ruskou válku na Ukrajině, kyberkriminalita nebo organizovaná trestná činnost s přeshraničním rozměrem;

37. znovu odsuzuje válku Ruska proti Ukrajině a zdůrazňuje, že s tímto válečným konfliktem se válka vrátila do sousedství Evropské unie a ovlivňuje dodavatelské řetězce, obchod a hospodářské vztahy; znovu opakuje, že plně podporuje Ukrajinu v boji za svobodu a demokracii; vyjadřuje politování nad tím, že nevyprovokovaná a neodůvodněná válečná agrese Ruska má strašlivý dopad na životy ukrajinského lidu a přináší mu utrpení a má významné hospodářské a sociální důsledky pro obyvatele Evropy; domnívá se, že rozpočet na rok 2025 by měl přispět ke zmírnění dopadu vyšších životních nákladů a inflace; připomíná, že některé členské státy, zejména ty, které se nacházejí v první linii, a zranitelná hospodářská odvětví musejí i nadále čelit tíživým důsledkům ruské agresivní války proti Ukrajině a zaslouží si podporu v oblastech, jako je zemědělství nebo infrastruktura, ale také vojenská mobilita v duchu solidarity EU;

38. je i nadále odhodlán pomáhat Ukrajině a podporovat ji prostřednictvím navrženého Nástroje pro Ukrajinu, který umožní poskytovat podporu ve formě grantů a půjček určených na opravu, obnovu a rekonstrukci země a na makrofinanční pomoc, institucionální, sociální, hospodářskou a environmentální vzestupnou konvergenci a veřejné investice, jakož i na cestu Ukrajiny k přistoupení k EU; poukazuje na naléhavou potřebu, ale i příležitost spojit podporu poskytovanou Ukrajině a úsilí o její obnovu s konstruktivním předvstupním procesem, který podporuje reformy a postupný přechod k acquis EU; připomíná, že humanitární pomoc pro Ukrajinu nebude z nástroje pokryta, a zdůrazňuje proto, že dostatečné zdroje na humanitární pomoc budou muset být v této souvislost poskytnuty i z rozpočtu na rok 2025;

39. domnívá se, že podpora pro země západního Balkánu je i nadále důležitá s ohledem na rozšíření EU, a vítá nový plán růstu pro západní Balkán, který je dobrým krokem k další podpoře zemí západního Balkánu v hospodářském sbližování s jednotným trhem EU; zdůrazňuje, že aby kandidátské země mohly provádět nezbytné reformy související s přistoupením, zejména pokud jde o právní stát, boj proti korupci a demokracii, posilovat svou odolnost a předcházet hybridním hrozbám a bojovat proti nim, je třeba jim poskytovat trvalou podporu;

40. vítá rozhodnutí udělit Ukrajině a Moldavské republice status kandidátské země a trvá na tom, že je třeba vyčlenit nezbytné finanční prostředky na podporu jejich procesu přistoupení; zdůrazňuje, že prostředky na nástroj předvstupní pomoci (NPP III) a příslušné rozpočtové položky v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa v roce 2025 by měly podnítit spolupráci s Moldavskem i s Gruzií v souladu s dohodou o revizi VFR;

41. zdůrazňuje, že Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – (NDICI) – Globální Evropa má mimořádný význam pro postavení Unie jako vedoucí globální mocnosti a pro to, aby mohla na celém světě plnit úlohu mírové stabilizační síly, a posiluje tak geopolitické zájmy Unie ve světě; upozorňuje na to, že jeho finanční rezerva byla vyčerpána a měla by být urychleně navýšena;

42. dále zdůrazňuje, že program NDICI má zásadní význam pro podporu globálních výzev, prosazování lidských práv, svobod a demokracie, jakož i pro budování kapacit organizací občanské společnosti a pro plnění mezinárodních závazků Unie v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti v rámci komplexního monitorovacího a kontrolního systému;

43. vyjadřuje politování nad tím, že Komise platby třetím zemím účinněji nepodmínila a neučinila z nich prostředek prosazování geopolitických zájmů Unie, zejména v souvislosti s migračními politikami Unie, obranou a lidskými právy; vyzývá Komisi, aby stanovila pro své platby třetím zemím konkrétní podmínky a milníky, jež budou odpovídat zvláštním politickým zájmům Unie, a aby bez zbytečného odkladu pozastavila příslušnou část plateb, pokud třetí země stanovené podmínky nesplní; očekává, že všichni příslušní nominovaní kandidáti na post komisaře se na svých slyšeních zavážou k přísnějšímu podmiňování pomoci třetím zemím naplňováním zájmů EU;

44. zdůrazňuje, že je důležité posílit položky pro jižní a východní sousedství s cílem podpořit politické, hospodářské a sociální reformy v regionech, poskytovat pomoc uprchlíkům, zejména zajištěním kontinuálního, posíleného a předvídatelného financování příslušných aktérů a agentur, které bude odpovídat úrovni potřeb, s cílem dostat pomoc k lidem na místě prostřednictvím mechanismu pro obezřetné rozdělování pomoci zcela v souladu s pravidly EU, aby se zabránilo nelegálnímu využívání evropských finančních prostředků;

45. připomíná, že humanitární pomoc EU určená civilnímu obyvatelstvu v situaci krajní nouze je nepostradatelná a přispívá k budování stability a míru v postižených regionech a že poskytování naléhavě potřebných základních služeb a humanitární pomoci musí být v souladu s mezinárodními rozhodnutími zaručeno a nesmí mu být bráněno a musí se na ně vztahovat obvyklé kontrolní a monitorovací postupy; očekává, že finanční potřeby v oblasti humanitární pomoci budou v důsledku válek, rostoucí geopolitické nestability, přetrvávající extrémní chudoby a častějších přírodních katastrof i nadále stoupat; na základě těchto předpokladů se domnívá, že EU bude muset humanitární pomoc výrazně posílit, aby reagovala na zvýšené potřeby na místě, zejména pokud jde o pomoc lidem v nouzi v regionu Blízkého východu;

46. znovu opakuje, že jednoznačně odsuzuje brutální teroristické útoky, které dne 7. října 2023 spáchal Hamás proti Izraeli a jeho lidu, a vyjadřuje nejhlubší zármutek nad nevinnými oběťmi na obou stranách; zdůrazňuje, že rozpočet Unie musí i nadále v tomto regionu podporovat budování míru a stability, boj proti nenávisti, politickému extremismu a fundamentalismu a prosazování lidských práv;

47. připomíná své usnesení přijaté dne 18. ledna 2024, v němž uznává roli Agentury OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA), která v současné době poskytuje útočiště více než jednomu milionu vnitřně vysídlených osob a je největší platformou pro poskytování humanitární pomoci obyvatelstvu Pásma Gazy, kde se celá populace potýká se zhoršujícími se humanitárními podmínkami, včetně nedostatku přístřeší, čisté vody, potravin a lékařské pomoci; opakuje tudíž, jak důležité je další financování ze strany EU a jeho předvídatelnost; vítá skutečnost, že OSN neprodleně zahájila vyšetřování v návaznosti na závažná obvinění týkající se osob, které patřily k zaměstnancům agentury UNRWA a údajně se podílely na teroristických útocích proti Izraeli dne 7. října 2023, a že poskytla informace a okamžitě přijala opatření, především okamžitě ukončila stávající smlouvy; bere na vědomí výzvu Komise, aby byl proveden externí audit s posouzením pilířů kontrolních systémů OSN, s níž agentura UNRWA souhlasila; podporuje systémy kontroly, monitorování a přezkumu zavedené Komisí a připomíná, že příjemci musí při využívání finančních prostředků EU respektovat pravidla a záruky EU a mezinárodní právo; vítá v tomto ohledu, že přezkum pomoci EU poskytnuté Palestině, který provedla Komise, dospěl k závěru, že kontroly a stávající a účinné záruky, které byly zavedeny, fungují dobře a dosud nebyly nalezeny žádné důkazy toho, že by byly finanční prostředky odkláněny k nezamýšleným účelům, jakož i posouzení rizik a související doplňková opatření;

Podpora provádění programů

48. připomíná plnou podporu Parlamentu pro politiku soudržnosti při plnění politických priorit EU a stimulaci ekonomiky EU tím, že přispěje ke spravedlivému, inkluzivnímu a udržitelnému růstu a rozvoji, napomůže ekonomickému a sociálnímu sbližování členských států a jejich regionů a podpoří ekologickou a digitální transformaci, inovace a zaměstnanost; opakuje, že je přesvědčen o tom, že cílů politiky soudržnosti lze dosáhnout pouze tehdy, pokud budou bezodkladně a přímo řešena zpoždění v provádění programů; domnívá se, že takovýto přístup k urychlení absorpce a provádění by také představoval ten nejúčinnější způsob, jak dosáhnout toho, aby přidaná hodnota výdajů EU byla pro veřejnost v EU viditelnější a hmatatelnější; připomíná, že je třeba zvýšit technickou pomoc s cílem dále podpořit absorpční kapacity členských států;

49. zdůrazňuje, že finanční prostředky z rozpočtu EU se musí dostat k občanům a malým a středním podnikům v EU; připomíná, že zjednodušení administrativních postupů, uživatelsky vstřícné a komplexní internetové stránky a portály, omezení byrokracie a vytvoření jednotných kontaktních míst je zásadně důležité pro to, aby byly programy EU přístupnější místním a regionálním orgánům, organizacím občanské společnosti, mladým podnikatelům a malým a středním podnikům;

50. naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby urychlily provádění operačních programů v rámci fondů, které podléhají sdílenému řízení, a aby zajistily rychlé plnění rozpočtu, zejména u fondů soudržnosti; konstatuje, že nevyužité finanční prostředky z programů na období 2014–2020 by se měly přerozdělit mezi členské státy s cílem dále snižovat regionální rozdíly; vyzývá k urychlenému provádění plánů na podporu oživení a odolnosti, včetně Komisí prováděného hodnocení procesu jejich provádění, překážek a výsledků; je znepokojen tím, že v letech 2026 a 2027 povede jejich nedostatečné provádění, pakliže nebude urychleně řešeno, k platební krizi, tj. k nepoměru platebních potřeb a dostupného prostoru v rámci stropu plateb VFR;

51. domnívá se, že náležitá péče, odpovědnost a dodržování hodnot Unie by se měly vztahovat na všechny příjemce finančních prostředků EU a prováděcí partnery s cílem chránit finanční zájmy EU a zabránit nepatřičným zásahům, a připomíná význam účinného a důkladného monitorování a kontrolních orgánů, které odhalují, vyšetřují a stíhají trestné činy proti finančním zájmům EU a předávají je soudům, neboť peníze vynaložené na boj proti korupci přinášejí EU obrovský čistý výnos; domnívá se proto, že tyto orgány by měly mít adekvátní zdroje a dostatečný počet zaměstnanců, aby mohly plnit své úkoly co nejúčinněji; v podobném duchu zdůrazňuje, že k zajištění toho, aby finanční sektor fungoval ve prospěch občanů a spotřebitelů, je nezbytný odpovídající dohled EU; požaduje, v zájmu zdravého, inkluzivního a odolného finančního sektoru, aby zdroje pro evropské orgány finančního dohledu a agentury pověřené úkoly v oblasti dohledu nebo vypracováním technických regulačních norem v tomto ohledu byly plně upraveny tak, aby zohledňovaly všechny nové regulační úkoly, které s sebou plnění těchto politických cílů nese;

52. vyzývá všechny zúčastněné subjekty, aby zvýšily své úsilí a podpořily provádění projektů a čerpání způsobilých finančních prostředků, čímž se sníží abnormálně vysoké zbývající závazky; domnívá se, že roky 2024 a 2025 by měly být využity k odhalení a odstranění veškerých překážek, které účinnějšímu provádění projektů brání; požaduje odpovídající rozpočtové zdroje, aby se urychlilo provádění programů na základě budování dalších kapacit a poskytování technické pomoci členským státům, zejména těm, které mají vážnější problémy s čerpáním prostředků, včetně finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, ale i prostřednictvím opatření, která umožní urychlit spravedlivé, soutěžní a efektivní postupy zadávání veřejných zakázek a nabídková řízení, aby se podpořily snahy o provádění programů;

53. zdůrazňuje význam účinné komunikace a viditelnosti politik a programů EU pro zvyšování povědomí o přidané hodnotě, kterou EU přináší občanům, podnikům a partnerům; vyzývá v tomto ohledu k zajištění odpovídajících přídělů prostředků;

54. připomíná, že řádné provádění dobře navržených programů je možné pouze s podporou specializované administrativy; vyzdvihuje zásadní práci, kterou odvádějí orgány a decentralizované agentury, a je toho názoru, že musejí mít odpovídající personální zajištění a potřebné zdroje, aby mohly plnit své úkoly; upozorňuje na to, že úkoly agentur se vyvíjejí v souladu s politickými prioritami, jako je ekologická a digitální transformace, a zdůrazňuje, že nové povinnosti a rozšíření mandátů musí doprovázet přiměřené nové zdroje;

°
° °

55. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a Evropskému účetnímu dvoru.